

Společně za literaturou i po stopách paměti

Tisková zpráva, 30. září 2026

(Žitava) 123 česko-německých projektů se už brzy promění v konkrétní akce. Fond budoucnosti mezi ně rozdělí **celkem 14 250 000 korun**. Schválili to členové správní rady na svém zasedání v Žitavě (Zittau).

„Letošní podzim se ponese na vlnách literatury a umění, které propojí obě země na Frankfurtském knižním veletrhu i v rámci Roku české kultury v Německu. Inspirovalo to mladé lidi, kteří připravili řadu setkání, školních výměn a workshopů, a přineslo to desítky zajímavých projektů ve všech oblastech naší podpory. Originální nápady otevírají nové cesty, po kterých se vydávají Češi a Němci společně, poznávají publikace a jejich autory, lidské osudy na pozadí historických událostí, výstavy a filmy doplněné diskusemi. To všechno je spojuje, vytváří a upevňuje přátelské vztahy, které jsou tou nejlepší prevencí před negativními náladami a projevy ve společnosti,“ shodují se **Petra Ernstberger a Jindřich Fryč, spolupředsedové správní rady Fondu budoucnosti.**

Všechny nově schválené projekty jsou zveřejněny na [webových stránkách Fondu budoucnosti](#). Některé z nich vám představujeme:

Turistický průvodce po stopách spisovatelů Jizerských hor

První komplexní česko-německé dílo, které na turistických trasách přiblíží regionální literaturu od konce 18. století až po současnost. Nabídne dvanáct výletů na místa, která jsou svázána s životem a dílem známých autorů i těch zapomenutých z předválečného období. První svazek mapuje oblast od Liberce přes Frýdlantsko a Český ráj až k podhůří Krkonoš. Publikaci Literární toulky po Libereckém kraji připravuje Dům česko-německého porozumění v Rýnovicích společně s nakladatelstvím Heimatverlag Berndt.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 100 000 Kč

Výstavní projekt „Dovolená s diktátory - Vamos a la playa!“

Dovolená v autoritářské zemi? Záleží na tom, co si od ní slibujete: buď dění v tamní společnosti vytěsníte, nebo vás zasáhne. Originální téma z různých úhlů pohledu otevře výstava v Drážďanech, kterou na příští rok připravuje riesa efau. Kultur Forum Dresden. Dlouholetý partner Kulturní centrum Řehlovice se podílí na tvorbě tzv. Krabice vzpomínek na dovolenou v nedemokratických zemích a do projektu zapojuje české umělce. Navíc jde o fenomén, který je v obou zemích známý z období socialistického Československa a NDR, které navštěvovali turisté z celého světa. Výstavu doplní rozsáhlý doprovodný program v podobě diskusí, workshopů, filmů nebo komentovaných prohlídek.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 5 000 eur

Společný workshop studentů k událostem roku 1968

Na pěveckou soutěž Intervision v Karlových Varech v roce 1968 si pamatuje už jen málokdo. Snad právě proto ji vybralo umělecké sdružení Boys in Sync z Frankfurtu nad Mohanem jako podnět pro workshop studentů gymnázií z Lipska a Ústí nad Labem. Společně se budou zabývat reflexí a důsledky společenských změn, které nastaly po ruské invazi v Československu v srpnu 1968. Výsledky svého výzkumu převedou do inscenace pod uměleckým vedením performerky Markéty Hrehorové, která je autorkou vzdělávacího programu a zároveň partnerkou celého projektu. Performativní výuka dějepisu podporuje aktivní zapojení studentů, kteří své divadelní zpracování historické etapy představí veřejnosti v obou městech.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 9 000 eur

Co nám přinese umělá inteligence?

Je to výzva! Umělá inteligence vtrhla do života mladých lidí a budou s ní vyrůstat. Dokáží nový nástroj využívat a při tom samostatně přemýšlet? Aktuální téma, na které se společně zaměří studenti středních škol z Kutné hory a KOSMOS-Bildung Münsterlandschule Tilbeck. A nebudou na to sami, o své zkušenosti se s nimi podělí odborníci z univerzit nebo firem. Jaký je přínos a riziko umělé inteligence, proberou na společných workshopech, kde vytvoří videa, blogy, podcasty nebo „AI-kompas pro mládež“, který by měl navigovat začátečníky v nové virtuální realitě. Procvičí si češtinu a němčinu a poznají města svých vrstevníků. Dvě osmidenní setkání studentů jsou prvním projektem jejich škol, které se připojí k našemu tématu roku Generace 2026.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 5 488 eur

Vypravěčská tradice nezná hranice

Vyprávění příběhů naživo neztratilo své kouzlo ani v multimediální době. Dokazuje to mezinárodní vypravěčský festival Kolotoč příběhů v Českých Budějovicích, který v říjnu oslaví 10. jubilejní ročník. Pravidelně se ho účastní spolky Verbarium a Verband der Erzählerinnen und Erzähler, který sdružuje přes dvě stovky vypravěčů z německy mluvících zemí. Cílem jejich první spolupráce je otevřít dva vypravěčské mezigenerační kluby na obou stranách hranice, v Budějovicích a v Selbu. Česká a německá pracovní skupina připraví své divadelní představení, které se na festivalu propojí v jedno společné. Novou metodiku a první zkušenosti budou oba kluby prezentovat na konferenci Storytelling v praxi.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 150 000 Kč

České vydání Deníků Bedřicha Taubera

Jedinečné svědectví Bedřicha Taubera, který pocházel z židovské rodiny, vyrůstal v česko-německém kulturním prostoru jižní Moravy a přežil nacistickou okupaci díky tříletému ukrývání v Blansku. Jeho dosud nepublikované deníky zachycují, jak válka zasáhla do života lidí různých národností v moravském pohraničí a způsobila rozpad smíšených rodin. Deníky Bedřicha Taubera přiblíží konkrétní lidské osudy v dobovém kontextu a budou dalším cenným pramenem česko-německé historie. Publikaci připravuje Nadační fond Mehrin v Brně, který zajistí její prezentaci pro školy a širokou veřejnost.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 130 000 Kč

Plavba na vlnách příběhů

Literární plavbu po Labi společně chystají knihovny v Děčíně a Pirně ve spolupráci s Kultur- und Tourismusgesellschaft Pirna. V sobotu 14. listopadu se propojí obě města na lodi a sotva zvedne kotvy, zazní verše německých spisovatelů a české básnířky. A to je teprve začátek tříhodinové jízdy! Cestující se setkají s autorem knihy Rote Bergsteiger (Rudí horolezci) a pokřtí její českou verzi. Na kreativní palubě si každý může vytvořit koláž z vyřazených knih nebo přispět do společného deníku, který následně vyjde knižně. Čtení, diskuse, loutkové představení nebo interaktivní hra na téma literatura a krajina budou probíhat dvojjazyčně. První spolupráci městské knihovny v Děčíně a Pirně nastartoval účastník našeho programu Rok na hranici.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 72 713 Kč

Studenti v Schindlerově továrně v Brněnci

Čeští a němečtí studenti do 18 let, vybraní ambasadoři středních škol, se setkají na společném workshopu v bývalé Schindlerově továrně v Brněnci. Přizvaní jsou i odborníci, kteří zasadí literárně a filmově zpracovaný příběh do historického kontextu. Následně studenti vytvoří putovní výstavu, která poslouží jako vzdělávací nástroj ve školách. Sestaví ji z mobilních výstavních panelů, digitálních prvků, archivních materiálů nebo výpovědí přeživších. Nadační fond Archa rodiny Löw-Beer a Oskara Schindlera ve spolupráci s partnerskými školami v Německu žádá o příspěvek, který zajistí účast 25 německých studentů na workshopu v Brněnci.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 7 000 eur

Dokumentární film: Kam zmizely sny Anky Kaudrové?

Anka vyrůstala v židovské rodině a komunitě ve městě Třebechovice pod Orebem až do chvíle, kdy její šťastné dětství ukončili nacisté, rasové zákony a válka. Prošla koncentračními tábory Terezín a Osvětim, byla nasazena na práci ve Freibergu, dceru porodila v Mauthausenu. Její příběh a poválečný život zachytí dokumentární film, který připravuje umělecký spolek Klíč k tvořivosti působící v Královéhradeckém kraji. Vychází z rozhovorů pamětníků zaznamenaných v Shoah Foundation a Židovském muzeu v Praze, z vyprávění její dcery nebo ředitelky muzea a kronikářky z Třebechovic. Film vznikne v české, německé a anglické verzi. Partnerem projektu je Památník koncentračního tábora Flossenbürg (KZ-Gedenkstätte Flossenbürg), který poskytne archivní dokumenty.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 200 000 Kč

Zhudebněné Rilkeho básně na koncertě v Jindřišské věži

Německý skladatel Holmer Becker vytvořil písňové cykly na motivy básní R. M. Rilkeho. Jeden z nejvýznamnějších německých písničích lyriků na přelomu 19. a 20. století zemřel před 100 lety. Nastudování skladeb připravuje Holmer Becker společně s českým NeoKlasik orchestrem v Jindřišské věži, která je nedaleko Rilkeho pražského bydliště. Zhudebněné básně zazní v podání německého sólisty 5. listopadu, společné zkoušky s orchestrem potrvají dva dny. Originální koncert k významnému výročí básníkovy úmrtí navazuje na dlouhodobou spolupráci českých a německých hudebníků, kteří svou tvorbu představují publiku v obou zemích.

Příspěvek Fondu budoucnosti: 35 000 Kč

Přeshraniční spolupráce v praxi: hasiči z Varnsdorfu a Großschönau

Součástí programu správní rady Česko-německého fondu budoucnosti byla také návštěva dobrovolných hasičů v Großschönau. Ti dlouhodobě spolupracují se svými kolegy z Varnsdorfu a ukazují, jak může česko-německá spolupráce fungovat v každodenním životě příhraničních obcí. V úterý 29. září 2026 se hasiči z obou stran hranice setkali mimo jiné se členy správní rady Fondu, saským ministrem vnitra Arminem Schusterem a představiteli obou obcí. Představili svou dosavadní spolupráci i plány na její další rozvoj.

Sbory se chtějí zapojit také do mimořádné výzvy Česko-německého fondu budoucnosti [Dobrovolní hasiči – živá voda dobrého sousedství](#), která podporuje partnerství dobrovolných hasičů z Česka a Německa. Fond může podpořit společné projekty až do výše 70 % celkových nákladů.

Setkání proběhlo 29. září od 17:30 v hasičské zbrojnici v Großschönau.